

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30.—	celo leto naprej . . . K 34.—
pol leta 15.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej K 40.—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravišstvo (spodaj, dvorišče levo). Enačljiva ulica št. 5, telefon št. 83.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parče in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijskih pogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28.—	četrt leta 7—
pol leta 14.—	na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Enačljiva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Cesar Karel na desnem bregu Tilmenta.

Videm, 5. novembra. (Kor. urad.) Cesar Karel je prekorajčil danes pri Codroju Tilment.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. novembra. (Kor. urad.) Italijanska bojišča. Ob Tilmentu smo z bojem zopet prišli. Avstro-ogrski in nemške divizije so si izsilile ob srednjem toku prehod ter pridobile boroč se prostora. Divizija generala Feliksa princa Schwarzenberga, ki stoji ob predvčeršnjem opoldne na zapadnem bregu reke, si je iztekla s hitrim in odločnim nastopom posebnih zaslug za uspeh smek. Sovražnik je izgubil nad 6000 moč, vjetih in večje število topov. Tudi armada generalnega polkovnika barona Kroatina je dosegla povsod uspehe.

Na vzhodu in v Albaniji ničesar posebnega. — Šef gen. štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 5. novembra. (Kor. urad.) Italijanska fronta. Nemške in avstro-ogrski divizije so si izbojevale prehod na srednjem Tilmentu ter prodirajo naprej. Tam poraženim italijanskim brigadam smo odvzeli nad 600 vjetnikov in vplenili večje število topov. — v. Ludendorff.

NAŠE VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 5. novembra. (Kor. urad.) Iz vojnoporočevalskega stana se poroča 5. novembra zvečer: Dogodki v beneški ravnini potekajo ugodno. Tudi dolomitska fronta Italijanov se majo.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 5. novembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča 5. novembra zvečer: V Flandriji menjajoče se artiljerijsko delovanje. Pri drugih zapadnih armadah in na vzhodu nič bistvenega. V gorenji Italiji dobro napredujemo.

Prehod čez Tilment. Iz vojaškega razmotrivanja 5. novembra. Po večdnevnom odmoru, posvečenem urejanju čet in dovoljen službe so zavezniške čete zopet pričele ofenzivo. Prioborile so si med Pinzanom in Dignianom na obeh straneh Spilimberga prehod čez srednji Tilment in pritiskajo proti Meduni. To novo prebitje sovražnih črt sili med Pinzanom in Tolmezzom zapadni tilmentski breg brančnega sovržnika k umiku in pospešuje podjetja se-

verno prodirajočih avstro-ogrskih sil. V obsegu gornjega Tilmenta Kroatinova armada, ki je zlomila odpor sovražnih čet, prodira uspešno dalje v smeri proti gorenji Pivai. Računati je na nadaljnjo zdržitev italijanske fronte na koroški meji. Prebitje srednje tilmentske črte sili Italijane, da opuste vse obrambne črte te reke in nastopijo umik proti Livencu. K opustitvi tilmentske črte prinaša »Agence Havas« nastopno uradno poročilo: izguba utrjenega tabora pri Ruminu utegne Italijane prisiliti, da opuste tilmentsko črto, kar bi onemogočilo Italijanom obrambo koroške fronte. Ob teh razmerah misli italijansko aradno vodstvo poiskati si oporišče bolj zapadno od Pivae, ki krije na daljavo 30 km tože v Benetkah in dalje v desno tudi trdnjavo. Ali-irane čete imajo potem časa, da posežejo v boj z večjimi silami in se popolneje organizirajo na beneškem bojišču. Polaj bo še težavnejši vsled je vedno močnejša okroženja levega krila Italijanov v Trzinu. Vendar pa je italijansko vrhovno vodstvo videlo to možnost in jo moglo preprečiti z zbranimi zadostnimi rezervami.

K bojem za tilmentsko črto. Iz vojnih poročil. V poročilih, ki so bile deloma že pripravljene, deloma v naglici narejene, je bil postavljen sovražnik močne straže, ki so imele s hitro došlo artiljerijo zabraniti našim oddelkom prehod na zapadni tilmentski breg. Prišlo je bile mestoma do večjih bojev, v katerih so zavezniški povodci zmagali. Dosežena tilmentska črta pomeni zaključek naše ofenzive, katere so se pred par dnevi angleški listi označali za melodramatično, in da prvotni uspeh ni česar se pameti. Ta tedna pa so zavezniški potisnili fronto povprečno povsod za nad 50 km proti zapadu, zasedli okoli 4200 km² italijanskega ozemlja in odločno porazili glavno silo italijanske armade. Obe italijanski solki armadi sta utrpeli s krvavimi izgubami in vjetiki najmanj 1/3 svojega aradnega stanja, cenjenega na okroglo 3/4 milijona. kakor tudi polovico svojih topov. Karmiška armadna skupina je že deležna tega poraza. Čete generalnega polkovnika Kroatina jej sledijo v jako težkem terenu, boroč se z nepriklasnimi zimskimi vremeni. — Daje se poročati: Dočim drugi v beneški ravnini prodirajoče čete od Bele do morja tilmentsko črto krepko v svoji roki, nadaljujejo v gorovju čete generalnega polkovnika Kroatina zasledovanje sovražnika v določeni smeri. Z močnimi silami skušajo Italijani zapadno Pletenskoga prelaza križi umik proti dolini Pivae. Ob spodnjem in srednjem Tilmentu se drži sovražnik na desnem bregu. Kakor so sporočili letalci, poskušajo dalje v zaledju spraviti zopet v red svoje oddelke, ki so bili zbežali čez Tilment po bitki pri Latisani. Višji štabni oficirji, ki so prišli v naše vjetništvo, na dvornilo, da bi se dalo iz poraženih čet druge in tretje armade napraviti še za boj sposobne čete, kajti demoralizacija je pri njih preveč napredovala.

O bitki pri Latisani. Iz vojnih poročil: Po drugi italijanski armadi generala Capello je bila pritegnjena v katastrofo tudi tretja armada vojvode d' Aosta. Predne je imela za seboj Tilment, je doživela skrajno težak udarec. Zasedajoče armade so dosegle 31. oktobra na široki fronti boru, a filozofijo v Gradcu, kjer se je že izkazal kot izvrstnega organizatorja slovenske mladine: leta 1839, pa je krenil v Zagreb, da se tam udeleži dela Ilirca Ljudevita Gaja. V sami Krapini je odločil latinskega Martina in postal ter ostal slovenski Davorin kljub Slo-mškovim očitkom pretrganega narodnjstva. Med tem je Martinova mati sedela na domačem pragu vsa žalostna, da ji sin ni v bogoslovni, ter sklenila, da poroma za dober namen daleč k Sveti Urši ob koroški meji: in sin je res vstopil v bogoslovno v Gradcu (Slovenske Gorice so takrat pripadale še pod grško vladikovo) ter imel novo mašo leta 1844, ki je kot sijajna večdnevna narodna manifestacija spravila pokonci vse politično - policijske oblasti, zakaj napovedana sta bila kot nevarna individua v surkah tudi Stanko Vraz in Fran Miklošič. Svet tam okoli se pa žal ali hvala Bogu? — ni porušil.

Za tiho dušobrižniško službo med ljudstvom pač Trstenjak ni bil ustvarjen. Previsoka je bila njegova naobrazba, presilna je bila njegova volja za močnim napredkom. Ali bo pesnik in pisatelj, ali učenjak, ali politik, za to je slo. V mlajših letih je pesnil in pisal le srbo - hrvatsko v Gajevih Novinah in dalmatinski »Zori«, kjer je pobijal dalmatinski separatizem, a ko se je po l. 1843. z Jelačićevu tragedijo končal veliki ilirski sen, je Davorin začel pisati slovenske novle in zlasti humoreske (smemo ga imenovati prvega sloven-

ti tilmentske nižine. Za kritje rečnih prehodov določeni forti se niso nič upirali. Ze dolgo časa poprej so bili težki topovi iz teh fortov pripeljani na fronto. Ko so pričetki armade generala Belova, ki so podile sovražnika pred seboj vzdolž železniške črte, pri Codroju dospelo do Tilmenta, je bil večji del druge armade že izvršil svoj umik čez deročo reko, ker je imel na razpolago celo vrsto dobrih mostov. Tako ugodno pa ni bilo za tretjo armado, ki je imela s svojimi velikimi silami okoli 20 divizij na razpolago samo 1 prehod t. j. železniški most pri Latisani. To je provzročilo, da so ostali, znatni deli čet vojvode d' Aosta stisnjeni na vzhodnem bregu. Da se jim omogoči prehod, so pripravili Italijani z vso naglo protisilno. Več divizij je hotelo s fronto proti severu in vzhodu križi prehod. Ali kritičnejše nemško - avstro - ogradne čete so spoznale položaj in v nagli iniciativi izvršile težek udarec na sovražnika. Od strani so zajele italijanske krilne oddelke in dosegle tako popolno njihovo obkolitev. Operacija je bila tako spretno izvršena, da so se pojavili na bojišču deli vseh ofenzivnih armad. V pokrajini med Romanom in prostorom južno Latisane je prišlo do bitke. Italijani so se krepko upirali, a so bili kmalu premagani. Približno 3 divizije in več brigad se je moralo udati.

Beg iz Vidma. Dopisnik »Reuterjevega urada« poroča iz italijanskega glavnega stana 2. novembra: Dne 27. oktobra se je opazilo, da se generalni štab odpravljajo iz glavnega stana. Prebivalstvo se je na to nemudoma poslužilo vseh razpoložljivih transportnih sredstev. Med tem so prihajala z vseh strani poročila o silnih junških činih. Ravno kot so bili prišli v Videm generala Gonza, ki je dobil na bojišču 11 ran. Vsi oficirji njegovega štaba in vsi jendoci njegove ekorpote so bili ali ubiti ali ranjeni, levsim trije. Od 3 berzalijskih polkov na Matujurju je ostal na življenju samo 1 oficir in še ta je bil ranjen. Približno eno polovico, ki so jo Italijanski oficirji pripovedovali, da so avstro - ogradne patrulje same še par milj od mesta, so zapustili ameriški in angleški korespondenti Videm. Celo reka beguncev se je pomikala o cesti ob železniški črti Videm - Codroju. Zalosten je bil pogled na te begunce, mnogi žen je bilo izgubilo svoje otroke, stariši in bolniki so bili v tem nekončnem sprevedu, med njimi infanterija, berzalijski alpinisti, artiljerija in tren; vse pomembno vmes na izredno slabi čete. Poleg vsega drugega je še strahovito deževalo. Ker se v ta množica ni mogla pomikati po cesti, so drli begunci vsa vprek po obeh straneh ceste in tako se je pomikala ta reka počasi in težavno naprej. Končno so begunci šli čez Tilment in dosegli Pordenone, kjer pa ni bilo močnega dobiti ne jedi ne prenočišča za tako ogromno število ljudi.

Angleška prerokanja glede pomoči Italiji. V Haag so došla iz Londona poročila, ki kažejo, kako se na Angleškem prepletajo glede pomoči Italiji v sedanjih njenih stiskah. List »Manchester Guardian«, ki je kakor znano vedno iskral odločitev svetovne vojne na vzhodu, pravi, da naj se odločitev išče tam, kjer je sovražnik najslabši. To pa je na vzhodu. Med tem krojijo vesti, ki govorijo o spremembah sicer ne v armadnem vodstvu, ampak v vojnem uradu. V nasprotju z omenjenim listom sodijo »Times«, da se zapadna fronta na nikak način ne sme oslabil, ker tam so zavezniški navezani

drug na drugega. Sicer pa ni daleč čas, ko bodo vojni dogodki na francosko - angleški fronti sploh počivali, dočim bo mogoče boj nadaljevati v Severni Italiji tudi pozimi. Nemške divizije, ki tam stojijo, morejo biti v polnem pripravi na gotovim uničevalnem boju poražene tačas, ko prenehajo operacije na glavnem bojišču.

Ameriške čete za Italijo. »Secolo« prinaša iz Newyorka brzojavko, ki poroča o pripravah za vkrcanje ameriških čet, določenih za italijansko bojišče. Iz Cariba poročajo, da je zbranih precej ameriških čet na nekem vožališču poleg Švicarske meje.

Francosko - angleška pomoč. »Secolo« poroča, da je prva pomožna armada alirancev, ki je na poti v Italijo, močna 80.000 moč. Vzpostavitev artiljerijske premoči je glavna naloga alirancev armadnega vodstva. Za vrhovnega poveljnika francosko - angleške pomožne armade v Italiji je določen general Foch. Dospel je na italijansko bojišče zono tudi general Pau. Pričakuje se bojnega nastopa francoskih čet prihodnji teden. Francija pošlje preko Genove na italijansko bojišče, baje precej kolonijalnih čet. Iz Pariza 3. novembra: Ministrski predsednik Poincaré in Lloyd George sta odpotovala v Italijo. Iz Berna 4. novembra: Francosko časopisje naznanja, da se postavijo na italijanskem bojišču proti četam centralnih držav najbojše francoske in angleške sile.

Luigi Barzini o razviku boje. Luigi Barzini piše v »Corriere della sera«: Pri najnovejšem avstrijskem udarcu proti Italiji so dali Avstrijcem Nemci najizdatnejšo pomoč in ustvarili prednostjo za uspeh. Prvo pomoč so dali Nemci Avstrijcem z osvojitvijo Rige. Ruska vojna uprava je bila zaposlena s tem, kako bo branila to svoje važno mesto. To je bil udarec v glavo ruskemu kolosu, ki se je onemogočen zrušil in so mu za nekaj časa onemogli vsi njegovi udje. Drugo pomoč Avstrijcem je nudila okolnost, da so na vseh bojiščih prenehale borbe in je bilo tako mogoče večje število čet poslati na italijansko bojišče. Začetkom meseca septembra smo opazili, kako sovražnik odpravljajo čete z rusko - romunskega bojišča in kopili velike mase na italijansko bojišče, kjer je imel dotlej samo omejeno število čet v svrhu obrambe. Poleg avstrijskih čet so prihajale v velikem številu tudi nemške. Račun centralnih držav je bil jasen. Ker se je zrušil ruski steber entente zgradbe je bilo treba zadeti italijanski steber, potem bi se zrušil angleški in francoski steber sam od sebe, predno pride ameriška pomoč. Tudi veliko število težkih topov so privajali s primerno hitrostjo. Sredi oktobra so se začeli napadi in bombardiranje iz težkih topov 38 cm na naša prometna središča in zbirališča za črtami. Poleg tega so se začeli napadi na razne fronte dele v svrhu, da se prikrijejo pravi nameni. Razven tega so se dvigali celi roji aeroplanov in izvidne svrhe. Ali jih bo mnogo? Ali bodo slabši? Tako je mislil Cadorna. Računati hočem na to, da jih je jako veliko in da so vrlo močni. To je v resnici pravo sredstvo, da se človek ve ravnan v nevarnem času.

K notranjim razmeram v Italiji. »Central News« poroča iz Rima: Italijanska vlada že dalje časa močno preganja delavske organizacije. Ali kljub temu odpor proti oblastim narašča. Italija je prisiljena klicati zavezniške na pomoč, da bi zadovoljila delavce. Zahteva po miru je povsod ogromna in propaganda se

vrši potom neštivilnih letakov. Angleški profesorji, ki so se vrnili iz Italije, pripovedujejo o resnih nemirih v številnih mestih Italije, tako v Milanu in v Benetkah. Sodiijo, da Italija v teh razmerah ne bo mogla več dolgo vzdržati. Italijanska vlada se nahaja v jako težkem položaju in nihče naj se ne čudi, ako nastopijo v Italiji kar nenkrat razmere, ki ne bodo prav nič zastajale za Rusijo.

Beneško provinco so civilne oblasti zapustile iz strateških vzrokov.

Nad vso Italijo je proglašeno oblegovalno stanje.

Italija se je na drugem mestu. Vojaški sodrnik »Times« piše: Mi moremo računati na to, da se bo mogla držati italijanska armada na eni ali drugi defenzivni črti. Položaj ima svojo jasno stran. Prihaja čas, ko bo bojno delovanje v Franciji, Flandriji in v Alпах prenehalo, v italijanski ravnini pa ne bo nobene ovire proti nadaljevanju vojne po zimi. To znači prednost za ono stranko, ki razpolaga z velikimi vojaškimi sredstvi uničevalne vojne. Ne sme pa se misliti, da morda nameravamo opustiti bojni načrt na zapadu. Italijanski odesk zapadne fronte se mora upoštevati vedno samo na drugem mestu.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

4. novembra. Vzdolž tilmentske črte artiljerijsko delovanje na obeh rečnih bregovih. Na vedno večji, nadaljevali pritisk na levo krilo smo reagirali z ognjem in protinapadi. V Judikariji so napadli močni sovražni oddelki po dalekosežni artiljerijski pripravi naše izpostavljenе postojanke v dolini Daone in v dolini Glumella. Bili pa so po jako živahnem boju zavrnjeni in nekaj vjetnikov je prišlo v naše roke. V noči 3. novembra so naša letala preletela levi tilmentski breg in razrušila municijska skladišča, katerih tekoni umika ni bilo mogoče izprazniti. Dva nemška aparata sta bila večerj po naših letalcih sestreljena nad Oderzem in Codrolopom.

Naša Gorica.

»Gorizia italiana« je napis na vsaki razglednici iz dobe od avgusta lanskega leta doslej. Italijani so hoteli očito kazati, kako k sruči jim je prirastla zavojevana Gorica, za katero so prelili toliko krvi in katera jim je pomenila prvo veliko pridobitev na poti približevanja Trstu. Ali doba »Gorizie italiane« je bila kratka, nekaj dni nad 14 mesecev in že je zatnilo solnce njeno in bilo po teptano gospodstvo zemljelačnih tulcev v njej. Mirnejše teče Soča ob Gorici, pričakujoč, da se skoro vrnejo k njej stari injeni slovenski ljudje, da jim bo šumljala neizmerno gorje, ki je divjalo po njenem ozemlju in pravila, kako so njeni valovi v vročih bojih pomagali, da sovražnik ni mogel tja čez proti ponosnemu našemu Trstu in beli naši Ljubljani.

Porušena je; vsi deli mesta so grozno trpeli, zlasti se oni, ki so bili odprti bojišču na briski strani prvotno in kasneje na strani Sv. Gore in Sv. Gabriella do Sv. Marka. Hiše razbite, vrtovi uničeni, ulice izpremenjene v

LISTEK.

Jugoslovan Davorin Trstenjak.

(Rojen dne 8. novembra 1817, umrl dne 2. februarja 1890.)

Iz Kraljevec pri St. Jurju ob Ščavnici blizu Ljutomera na Štajerskem je bil doma, a v Starem trgu pri Slovenjem Gradcu, istotako na Štajerskem, je kot župnik umrl. Dodaj še k temu župnik St. Jurij ob južni železnici in Poničko, pa dobiš zemljepisni trikotnik, ki ti kaže vnanjo pota Trstenjakovega življenja. Ni velik ta svet, niti ne obsega večjega slovenskega mesta, a baš to je tragični moment, ki je zadrževal velikega duha Davorina Trstenjaka, da se kljub svojim neobičajnim sposobnostim ni povzpelo do one trajne veličine, ki bi jo ob drugih razmerah bil sigurno dosegel.

Stoletnica njegovega rojstva, ki jo obhajamo dne dni, pada baš v dobo, ko Slovenec po navodilih uma in s pomočjo volje postaja Jugoslovan, hoteč si na ta način osigurati možnost svojega obstanka. V tej dobi se moramo spominjati štajerskega Ilirca Davorina, ki ga je odlikovala enaka ostrina uma kakor sila volje.

Sedem let mlajši od svojega zemljaka Stanka Vraza, je Martin Trstenjak študiral gimnazijo v Mari-

škega humorista) v »Novicah«, »Glasniku« in »Slovenskem Narodu«. Njegova beletristika zasluži, da se izda v »Izbranih spisih«. Če poješ pesem »Tam za goro zvezda svetle«, vedi, da poješ pesem Davorina Trstenjaka.

Od leta 1850. do 1861. je bil Trstenjak profesor verouka, slovensčine in zgodovine na mariborski gimnaziji. — Kdor pozna privatne beležke onodobnih mariborskih dijakov, v, kako je takrat mariborska mladina pod navdihovanjem učiteljev, kakor so bili Trstenjak, Rač in Matjašič, oklepala v svoja srca poleg slovensčine vso ostalo jugoslovansko literaturo. Medtem ko so se nemški profesorji spotaliki ob vsakem »se«, ki so ga namesto »s« videli v imenih slovenskih dijakov, so možati slovenski profesorji brezobzirno na konferencah in v posebnih spomenicah branili pravice slovenskega jezika — seveda — dissipati sunt in tudi Trstenjak je ostavil Maribor ter šel za župnika v St. Jurij. Tudi kot župnik je Trstenjak gojil svoji znanstveni stroki, slavistiko in zgodovino. Moramo celo reči, da je Trstenjak zasnoval prvi slovenski znanstveni organ in sicer svoj »Vestnik« (1873); pa tudi »Kress«, ki ga je z Gregorjem Kreckom in Šketom pokrenil v Celovcu leta 1881., je bil bolj znanstvenega nego beletrističnega značaja. Razlagal je slovansko mitologijo, iskal ostanke slovanske v sosednjih germanskih in romanskih narečjih ter izkušal dokazati, da so Slovenci še pred

Kristusom stanovali na naših tleh. (»Od prvega tuka je biva moj rod . . .«) Lepa romantika ga je tu sicer gnala predaleč, a tudi take zmote so imele vsaj nacionalnozvojen pomen, če že stvarno niso koristile.

V politiko je posegel že leta 1848., ko je bil kaplan v Ptuj. Takrat so Vse-nemci zahtevali, da naj ves avstrijski del monarhijske volje poslanca v vsenemski državni zbor v Frankfurtu. Sloven-cem je na mili piščalki izkušal take volitve sladke narediti pesnik Anastazij Grün (grof Auersperg) in kakor je naše ljudstvo bilo brez temeljite politične orijentacije, je mnogokje volilo »svoje-ga« poslanca za Frankfurt ter s tem nevede dokumentiralo, da hoče biti v trajni zvezi s Sasi, Prusi itd. Ptuj, ptujski okraj pa je ostal trden ter ni šel volit za Frankfurt; to je bila velika zasluga Davorina Trstenjaka in njegovih prijateljev ob Muri in Dravi, ki so vsi goreli od jugoslovanskega navdušenja ter z besedo in pismom odvrčali ljudstvo od kvarnih ciljev. Toda kmalu so z Dunaja namesto prave svobodne ljudsko - narodne ustave (1849) poslali in narodom vrnili slepilo, neko ustavo, ki je v njej Trstenjak kmalu spoznal le oporo »za hierarhijo in aristokracijo«; on sam pa je verjel le v suvereno »du peuple« (samoodlobo naroda). Narod, ki v velikih političnih vprašanjih naj odločuje, Trste-

njaku ni bilo predvsem ljudstvo, ki čisto samesa sebe ne pozna dovolj niti pogodi vse istinite duševne in materialne svoje interese, marveč inteligencija, češ, »glas inteligencije se ima še bolj poslušati, kakor volja nerazboritega ljudstva«. Na tem stališču je stal tudi 20 let pozneje, ko se je (po l. 1867.) začelo iznova ustavno in splošno svobodnejše življenje. Zato je postal takrat duševni voditelj napredne štajerske omladine, ki je leta 1868. v Mariboru ustanovila »Slovenski Narod«, ter bil do svoje smrti nasprotnik vsem konservativnim smerem, počenši od Bleiweisa in Jerana do Missie in Hohenwarta. Politično je nad Bleiweisovimi »Novicami« zmagal »Slovenski Narod«, a Trstenjak je hotel podreti tudi kulturno kulo, ki jo je Bleiweis imel v »Slovenski Matici«, ter je v to svrhu osnoval »Slovensko pisateljsko društvo« (1872), pa tudi svojo »Zoro« (v Mariboru 1872). Pri teh podjetjih pa so se zlomile moči; Bleiweis je imel v rokah centralno pozicijo s procvitajočim kulturnim središčem Ljubljano in proti taki poziciji jurišati iz štajerske vasi, to ni bila lahka stvar.

Porazi, ki jih je doživljal Trstenjak, niso izvirali iz njega samega, marveč iz okolnosti, v katerih je živel. Njegov znameniti osebnosti so se radi klanjali njegovi sodobniki in mlajši vrstniki. Kakor so ga posečali mladi znanstveniki (na pr. Oblak in Murko), tako je tudi rano z njim v zvezo stopil na pr. mladi Danilo Majaron, kakor pričata pismi,

utrube. Okoli grada na strani, skriti proti Trnovski planoti, so se držali Italijani in tudi drugi prebivalci so morali bivati največ na tej strani in ob Korzu, da so bili v slučaju kakšnega bombardiranja varnejši. Italijani so gospodarili v Gorici po italijansko. Iz ententnega časopisa bi se bilo moralo misliti, da so prinesli v mesto nekako ravnopravnost, ali te niso kazali ne tukaj, ne drugod med goriškimi Slovenci. Čisto umevno, saj so planili na Goriško s pretvezo, da je Goriška italijanska in da gredo osvoboditi sorojake tujega jarma. Velikansko je bilo njihovo veselje, ko so jo vzeli, velikanska jeza, ko so jo morali zapustiti. Besneli so po mestu, vžigali, poškodovali in streljali ljudi, ki so se obnavljali, druge pa vlekli s seboj. Ali konec je »Gorizie italijane«, nikdar več ne bo italijanska, marveč naša je in naša ostane. Toliko ljubezni je v goriških Slovencih do lastne grude in do lastnega deželnega mesta, da se smemo opreti na njo in z gotovostjo gledati v bodočnost goriškega mesta, ki bo bistveno drugačna kakoršna je bila njena preteklost.

Zivljenje v Gorici že začenja. S kakim nepopisnim veseljem so čuli Goričani vest o osvoboditvi mesta in že prihajajo. Ako bi smeli, bi prišli najraje kar vsi hkratu in pričeli podirati, kopati in graditi. Deželni glavar dr. Faidutti se mudi tu že več dni. Bil je navzoč tudi, ko je cesar prihajal v Gorico. Tam »pri batji« v Rožni dolini ga je pozdravil. Izmed upravnih uradnikov sta v Gorici okr. glavar baron Baum in namestništevni komisar dr. Svetek. Prišel je v Gorico že zopet pek Valentinčič in mesar Slamič, obeta se dohod pošte in železnica bo mogla tudi kmalu začeti voziti od Volčjedrage dalje do mesta. In tako se obeta, da bo štela Gorica kmalu nekaj več ljudi kakor so jih pustili Italijani v mestu. Ostalo je od približno 3000 ljudi samo 48. Priti mora pred vsem delo, ki bo očistilo mesto in okolico, zboljšalo poti in vsvarilo življenske pogoje. Siliti nazaj vsakemu, ne kaže. Za vse potrebno glede povrnitve bo že poskrbela oblast ob istočasnem sodelovanju Goričanov, ki so pripravili storiti vse, samo da se bodo mogli čimprej vrniti. Slika Gorice in okolice pa je grozna. Zjokal bi se človek na teh razvalinah ali goriški Slovenci niso sentimentalni, marveč gledajo, kako bodo na novo zgradili svoje domove in mislilo je na življenje. Smrt je hodila po goriški deželi in strahovito besnela. Ni besed, ki bi nam prav razodela njeno grozno delo, toda končano je to njeno delo in odšla je z Italijani tja preko Tilmenta. Sledovi njeno bodo izbrisani in na njih mesto stopi sveže življenje. Železniška mostova čez Sočo pri Solkanu in pri barki sta močno poškodovana. Prvi je prebit na sredi; treba bo torej dosti dela tu, da pride do redne železniške zveze z Gorico, drugi most, pri barki, je izgubil celo kolono proti Ločniku. Tudi tukaj bo treba dela za zvezo s Krminom.

Na brajdi nasproti Rezberga so imeli Italijani jako lepo pokopališče; tudi na posestvu župana v Štandrežu Lutmana je pokopališče. V Vrtojbi je doživela neka žena velik strah. Prišla je domov. Kar naenkrat se pojavila pred njo dva vojaka, pa ne naša, ampak italijanska. Revica je mislila, da ni resnična vest, da so odšli Italijani iz goriške okolice. Vojaka sta jo prijazno ogovorila in povedala, da nista sama, ampak da jih je dvesto. Prilezli so počasi iz rovov in se vdali poklicanim našim vojakom.

Gorica je zvečer seveda še brez vsake luči, samo tam, kjer so nastanjene čete, se vidi slab svet. Celo hotel »Pri pošti«, edini kraj, kjer morejo do-

sedaj približno v »Letopisu Jugoslovanske Akademije« v Zagrebu (31. februarja 1917). Kot starček 70. let, je prorokoval, da bo leto 1887. v političnem oziru tako - le: ... Bolgari si bodo iskali pomoči pri Nemcih, Bismarck bo mešetaril, na Nevi bodo megleno politiko tirali, zapadnjaki in vztočniki se prepirali, Tisza bo koval zvijače, Taaffe bo kahal omamljive plače, podeljeval redove ropotajočim desničarjem, baron Winkler pozdravljaj nemške poslance na slovenskem Kranjskem, bolgarski izgnani knez Aleksander von Battenberg bo intrigiral, Sultan bo delil Medžije-Orden ...

Trstenjak se je znatno odražal od svojega duhovniškega in konservativnega miljeja i kulturno i politično. Živel je v dobi, ko je kulturni radikalizem (napredništvo) obetal in imel več uspehov nego politični radikalizem. Ko bi Trstenjak živel dandanes, bi ga videli in pozdravljali v svoji sredini ml, ki smo za jugoslovansko deklaracijo in za brezobzirno rabo vseh sredstev, ki služijo izvršitvi naše deklaracije - t. j. pozdravljali bi gaves zavedni jugoslovanski narod. Trstenjak, ki je tako obsojal oportunizem slovenskih poslancev pod Hohenwartom, bi dandanes, ko vsak oportunizem končno sploh ne pomaga prav nič, škodil pa neizmerno, stal obstranistvo - ožega rojaka dr. Koroseca (oba sta slučajno iz iste župnije doma), predsednika našega »Jugoslovanskega kluba«. Naj Korosec konča s činom to, kar je Trstenjak le mogel želel.

biti kaj živeža prihajajoče čete, je čisto v temi, samo velika kuhinja je malo osvetljena. Tja noter pa pritiskajo vsi, da bi dobili kak grizljaj. Prave bitke se bijejo za rižot in makarone, in ko kaj dobijo, hitijo zopet ven in dalje za sovražnikom. Celo noč traja to. Vozovi drdajo mimo razvalin, zevajočih lukenj po zidovih, mimo njih ropočejo težki tovorni avtomobili. Njim nasproti pa prihajajo še vedno dolge vrste vjetnikov.

Poroča se dalje: Kraji v goriški okolici, ki so bili pritegnjeni v obseg 11. soških bitk, so seveda same razvaline. Lepi cerkvi v Štandrežu je odrezana glava, vsa fasada je odtrgana. Tudi lepe vasi onstran Soče so grozovito trpele. Od nekaterih je ostalo le še nekoliko razpokanih zidov. Zvečer pride na tisoče podgan iz raznih lukenj na dan, iščejo si živeža. Skoraj koraka se ne more storiti, da ne bi se stopilo na kako ostudno žival.

V Gorici je sovražnik razdejal vodovod in tako se težko gasijo požari v raznih hišah, katere je provzročil bežec iz mesta. Podgora je strahovito razdejana, jedna sama razvalina. Moša kaže še veliko opustošenje, Kopriva pa je ostala skoro cela. Skoro na vsaki hiši je rdeči križ. Kopriva je bila vojaška bolnišnica. V Krminu so slavili Italijani svoje zmage. Kralj Viktor Emanuel je pripeljal v Krminu generalu Capello za vsako pridobitev redove in odlikovanja na prsi. V Krminu odpravljajo usiljena italijanska imena ulic »Via Battisti« in »Via Oberdank« in okrasili so spomenik cesarja Maksimilijana. Prebivalstvo je ostalo po večini doma. Irredentisti, ki so tekli z italijansko armado, so zažgali svoje hiše. V Krminu so Italijani potiskali v vagono prebivalstvo, katero so pognali iz Gorice in okolice, ali mnogim se je posrečilo, da so se odtegnili železnici in se sedaj vračajo domov. V Krminu so bili prišli Italijani o binkošti 1915. z godbo na čelu, pri odhodu so pozabili na njo. O Brdih se poroča, da niso bile prizadete pri italijanskem umiku.

Za goriško okolico.

Moremo povedati okoličanom, da se bodo mogli, seveda po potrebi, vrniti v najkrajši dobi. To je tudi razvidno že iz nekaterih naznanil okoličanskih županov. V Gorici se je že vršilo posvetovanje, ki se je bavilo z aprovizacijskim vprašanjem za mesto in okolico. Predlagalo se je za povrnitve vse prvo potrebno za obnovitev dežele, med drugim: aprovizacijske stvari; za povrnitev okoličanov naj politična oblast postavi komisarija, ki si izbere iz vrst županov in starešin ter drugih inteligentnih ljudi pomočnike; preskrbeti treba pred vsem, kar je nujno za takojšnje obdelovanje polja, semena, živino, orodje in kmetovalce-vojake naj se vsaj v nekem številu oprosti in pošlje domov; vračanje naj županstvo odreja; pot domov po železnici naj bo brezplačna itd. Ta že započeta akcija se bo nadaljevala, ker se sedaj vračajo okoličanski župani, tako da se bo moglo ukreniti vse, kar potreba, previdno po obstoječih razmerah, ko je v deželi zbog izstrelkov še velika nevarnost za življenje in treba tudi ostrih odredb glede zdravstvenih razmer.

Z ostalih bojišč.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 5. novembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Na Flanderskem je bilo artiljerijsko delovanje po nerazglednem vremenu še le zvečer živahno. Zlasti se je artiljerijski boj ojačal ob nizavi Ysere. Po noči je ležal tam in na bojišču med houthouskim gozdom in kanalom Comines-Ypres silen moteči ogenj. Sunke angleških izvidnih oddelkov smo povsod zavrnili. Pri drugih armadah je bilo bojno delovanje vsled megle v splošnem slabotno.

Vzhodno bojišče. Nikakršnih bistvenih dogodkov. Makedonska fronta. Po večdnevni tudi včeraj trajajoči močni ognjeni pripravi med Vardarjem in Doiranskim jezerom so napadli angleški batalioni južno od Stojakova. Njih naval se je z izgubami in brez uspeha zlomil pred bolgarskimi pozicijami. — v. Ludendorff.

Ruski glavni stan pripravlja komitajo, ki naj omeji na vseh frontah delovanje sanitetnih naprav. Vse moštvo, ki ni neobhodno potrebno naj se izloči. Te odredbe so bile potrebne zaradi težke prehrane vojaštva.

Rusko vojno ministrstvo je izdelalo načrt za reorganizacijo armade. Kongres krajevnih vojaških zastopnikov je sprejel resolucijo, ki pravi, da nadaljevanje vojne ne more rešiti notranje ruske krize in izboljšati položaja naroda. Tudi ovira nadaljevanje vojne sklicanje ustavodajnega zbora. Vlada naj zato smatra za svojo najnujnejšo nalogo, da konča vojno in izda zakone, ki utrdijo republikansko uredbo države. Delavski in vojaški svet v Helsinkforsu je sklenil zahtevati, da se pošlje na Francoskem se muče ruske čete domov. Ruski listi poročajo, da boljševiki nadaljujejo svojo energično agitacijo med tovarniškimi delavci, da naj se maščujejo nad vlado, ki boče pogibel dežele. Zaradi pomanjkanja v Petrogradu je prometni minister zadržal neko na Finsko namenjeno pošiljavo žita.

Ruski listi zatrjujejo, da je vladna dovolja carjevim otrokom, da odpotujejo v inozemstvo. Zatrjuje se celo, da se bo v carska rodbina preselila na Anglijo.

Politični svet ruskega vojnega ministrstva je sklenil ustvariti reorganizirano rusko armado, ki naj obsega razne tujerodne skupine tako poljske, ukrajinske in židovske oddelke.

Novi finski deželni sabor je imel pod starostnim predstvom barona Vredna prvo sejo. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Vihorju Lundson (mladofinec) s 67 glasovi proti 37 glasovom. Lundson je v svojem govoru opozorjal, da vojna silno ogroža politično ustavo Finske in da je zato dežela sklenila, da mora sama sebe vladati.

Provizorična ruska vlada je odobrila zakon, ki določa 12. marec kot prvi dan revolucije za ruski narodni praznik.

O žetvi v Rusiji poročajo, da je letos precej slaba.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 3. novembra. Zapadna, jugozapadna in romanska fronta. Ogenj pušk. V okolici Višnjevskega jezera smo dognali, da so se skušali Nemci bratiti z našimi vojniki. Severno od Husjatina smo izvršili uspešen izvidni pohod ter vjeli nekaj sovražnikov. — Kavkaška fronta. V smeri na Polmur, jugovzhodno Erzinglana so naši izvidniki razpršili več skupin Kurdo. — Vzhodno morje. Nobe ne izpremembe.

Kadeti pridobivajo moči.

Stockholm, 3. novembra. Iz Rusije prihajajoče vesti kažejo, da prehaja resnična moč na Ruskem polagoma na kadete, dočim se agitacija boljševikov in anarhija vedno bolj širi.

Kongres delavskih in vojaških svetov.

Dne 4. novembra se je v Petrogradu otvoril kongres delavskih in vojaških svetov od Rusije. Povodom kongresa se vrši sto in sto zborovanj in političnih razgovorov. Splošna zveza kozoških čet je nameravala vzpostaviti obhod kozoških polkov, vlada pa je obhod prepovedala, da prepreči spopade sovražnih si elementov.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

3. novembra popoldne. Čez noč so pred naše čete med kanalom Oise in pokrajino pri Corbenju naprej ter dospeli na vsej fronti na južni breg Allette. Sovražnik se je umaknil na severni breg reke ter razdelil vse mostove in brvi. Artiljerijski boj je trajal v odseku Chavignon na posameznih točkah na visoki planoti zelo živahno. Med plenom od 23. oktobra sem smo našli do sedaj 200 težkih in poljskih topov, 22 topov za jarke in 720 strojnih pušk. Na desnem bregu Mose silno artiljerijsko delovanje na fronti gozda Chaume. Sovražnik nenadni napad severno od St. Mihiela ni imel uspeha. V ostalem je potekla noč povsod mirno.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

4. novembra. Včeraj ponoči smo na izvidnem pohodu zapadno od La Basseeja vjeli nekaj moč. Sovražna artiljerija je bila ponoči vzhodno od Ypresa zelo delavna.

Angleške izgube.

Kristijanija, 4. novembra. »After Post« priobčuje brozjavko iz Londona, ki pravi, da so imeli Angleški meseca oktobra, tele izgube: 1200 častnikov mrtvih, 4247 ranjenih, 10.914 mož mrtvih, 60.284 ranjenih, 350 častnikov in 4508 mož je umrlo vsled ran, 282 častnikov in 4365 mož pogrešajo.

Pomorska bitka v Kattegatu.

Berolin, 4. novembra. (Kor. urad.) Majhna nemška pomožna križarka (poveljnik kapitanlajtnant v rezervi Lauterbach) je bila dne 2. novembra v Kattegatu po hrabrem odporu od premočila 6 sovražnih križark in 9 velikih torpednih rušilcev potopljena. Angleško poročilo poroča o uničenju 10 patroljskih čolnov. To ne odgovarja resnici. Razen omenjenega parnika ne pogrešamo nobene nemške bojne ladje. — Šef admirala štaba mornarice.

Amerika in Avstro - Ogrska.

Zeneva, 5. novembra. »Herald« poroča iz New Yorka: Državni tajnik Združenih držav, Lansing, je informiral časopisje, da Wilson zaenkrat ne misli napovedati Avstro - Ogrski vojne.

Proti Nemcem v Ameriki.

Iz New Yorka poročajo, da so se morali vsi Nemci preseliti iz bližnje pristanišča. Mnogo Nemcev je bilo aretiranih in obsojenih do 2 let ječe in do 3000 dolarjev kazni, ker so ovirali nabiranje vojakov.

Rotterdam, 3. novembra. Reuter poroča iz New Yorka: Lastniki nekaj 100 ladjevalnic, popravilnic in tovarnih za stroje v bližini New Yorka je dobilo pismeni uradni poziv da naj s 1. novembrom odpusti vse inozemske delavce. Če tovarne tega ne stori, bi morali vladne delavce internirati. Poziv pravi, da so ti koraki potrebni, da preneha požiranje, katerega se delci od početka vojne lotili zlasti nemški delavci v Brooklynu.

Vojna dolžnost nevrtačev v Ameriki.

Iz Stockholma poročajo, da nadaljujejo Združene države z nabiranjem poslaničkov nevrtačev držav za svojo vojsko. Na protest švedskega poslanika je odgovoril ameriški državni departament, da je predsednik kot vrhovni poveljnik armade pripravljen v posebnih slučajih vpoštovati prošnje švedskih deklarantov za odpust. Švedsko poslanstvo bo predlagalo odpust onih švedskih državljanov, ki bodo za to zaprosili švedsko poslanstvo ali konzulate.

TURSKO URADNO POROČILO.

3. novembra. Angleški napad ob sinajski fronti se je pričel 31. oktobra. Naše pri Bir es Saba stoječe čete so se pred premočnimi sovražnimi četami umaknile v glavne pozicije ter tu zavrnile vse napade. Pri tem so vjele 7 angleških častnikov, med njimi 1 podpolkovnika in 100 mož. Dne 2. novembra se je pričel boj pred Gazo. Naša artiljerija je razbila 2 sovražna tanka.

4. novembra. Sovražnik je prišel na obeh straneh Trigrisa prodirati. Bliza se Reki, in našim pozicijam s svojimi glavnimi silami. Dne 30. oktobra je nasprotnik s močnimi četami napadel našo sinajsko fronto. Izvzemši osek, ki smo ga na fronti izgubili, smo držali vse pozicije ter prizadeli sovražnika velike izgube. Boji se nadaljujejo.

Boji v Tripolitani.

Berolin, 5. novembra. (Kor. urad.) V spornem okolišču okrog Anglie smo potopili ladjo za 15.000 ton. Neki naš podmorski čoln je 7. oktobra posegal v boje zapadno od mesta Tripolisa ter je s dobrim uspehom obstrleval italijanske čete. Dne 16. oktobra je obstrleval isti podmorski čoln uspešno utrube v Homus. Neki drugi podmorski čoln je obstrleval v Crnem morju od Rusov zasedeni kraj Tuapse, ter potopil s munjejo obložen transportni parnik.

Nemško - švedska tajna pogodba.

Kristijanija, 3. novembra. Ameriški državni tajnik Lansing trdi, da ima važne dokaze v rokah, da obstoja tajna nemško švedska pogodba, ki vsebuje določbe o zvezi in vojaški pomoči obeh držav. Dokazi obstojajo v brzjavah, katere ameriški zunanji urad do sedaj še ni objavil.

Težavni položaj švedske.

Stockholm, 2. novembra (Kor. urad.) V izredni seji državnega zbora je stavil socialist Lindhagen do ministrskega predsednika 7 vprašanj o težavnem položaju švedske in vsesa sveta ter vprašal med drugim ali je švedska vlada pripravljena, če ne skupaj z drugimi nevrtačimi državami, pa vsaj v imenu švedskega naroda energično, rotetirasti proti vojni in proti usodnim njenim posledicam, ter izreči vročo željo narodov po miru. Ali je švedska vlada načelje pripravljena, da se sama, ali pa skupaj z drugimi državami izreče proti takovemu miru diplomatov, ki bi imel za posledico samo nove spore; ali je vlada pripravljena zastaviti vse sile za doseg miru pravčnosti in humanitete.

Španska ostane nevtralna.

Madrid, 4. novembra. (Kor. urad.) Po končanju ministrskega sveta je izdal Garcia Prieto v imenu ministrstva izjavo, da bo tudi novi kabinet ohranil nevtralnost politiko za špansko.

Politične vesti.

— Delegaciji. Kakor poročajo z Dunaja, se bosta sestali delegaciji 3. decembra. Baje bo izvoljen poslanec Dobnig za predsednika in dr. vitez Bilinski za podpredsednika. Referent za proračun zunanega ministrstva bo baron Beck.

— Avstro - ogrska nagodba. Avstrijski poslanski zbornici bo že v najkrajšem času predložena predloga o podaljšanju nagodbe z Ogrsko za dve leti.

— Grof Czernin v Berlinu. Avstrijski zunanji minister grof Czernin je došel včeraj v Berlin. Popoldne so se pričela pogajanja z državnim kanclerjem grofom Hertlingom in državnim tajnikom v. Kühlmanom. Konferenca je veljala najnujnejšim političnim vprašanjem. Zvečer je obiskal zunanji minister avstrijskega veleposlanika princa Hohenlohe, kamor so bili povabljeni tudi državni kancler grof Hertling, državni tajnik v. Kühlman, generalfeldmaršal v. Hindenburg, general Ludendorff, kanclerjev namestnik dr. Helfferich ter nemški poslanik na Dunaju grof Wedel.

— Zveza centralnih držav. Dunajski korespondent »Frankfurter Ztg.« piše: Sedaj so v Avstro-Ogrski na področnem mestu splošno prepričani, da bo vojna trajala tako dolgo, dokler ne pride do odločilne vojaške akcije, ali pa dokler se ententa ne prepriča o brezpločnosti svojih prizadevanj. Nikdo ne govori več o tem, da je avstro-ogrsko vojna sedaj v bistvenem končana. Prebivalstvo ve in čuti, da zahteva nemška pomoč tudi povračilo. Zmote entente o stališču Avstro-Ogrske so sedaj za entento samo najbolj nevarne.

— Kronske svet v Berlinu. Včeraj se je vršil v Berlinu pod predsedstvom cesarja kronske svet, katerega so se udeležili poleg pruskih državnih ministrov in državnih tajnikov tudi generalfeldmaršal v. Hindenburg, general Ludendorff in šef admiralskega štaba mornarice v. Holtzendorff.

— Črna megla mesto nade na mir. Organ dr. Stranskega v Brnu »Lidove Noviny« pišejo o izgledih za mir: Danes ni še nikakšne nade za mir, marveč pred sabo imamo črno meglo, ne lokalno, ne časovno, neomejeno. V dnehi, ko je avstro-nemško vojska pognala Italijane od Soče, so ameriške čete zasedle prvi komad jarkov na zapadu. Nemškim članom gosposke zbornice in nemškemu nacionalizmu je soška zmaga samo prilika za novo hujškanje proti češkemu narodu. Ti nesrečniki mislijo, da je nemško-madžarska misel ojačena z zmago na Soči. Nam mora biti povsem ugodna njihova glupost. Oni so za češko stvar v vojni storili več od nas samih, pa naj delajo še tako dalje. Klavdo usode deluje. Kolikor kasneje bodo to razumeli, toliko slabše zanje.

— Nemški socialni demokratje za mir. V nedeljo bodo imeli na Dunaju nemški socialni demokratje veliko zborovanje pod geslom: »Za mir!« Oklic na to zborovanje pravi, da je najvišja naloga vlade in vladajočih, da prično nemudoma z mirovnimi pogajanimi. Ravno sedaj, ko je uspešen sunek pognal sovražne armade iz naše države, je umestno, da dvakrat potrebno, da povemo svetu, da je bil ta sunek akt obrambe in ne akt napada. Da naša vlada kakor vsi avstrijski narodi niti iz daleka ne misli na zavzetje tujih pokrajin. To voljo za mir naj številne mase dunajskega prebivalstva v nedeljo posvedočijo.

— Proti poslovanju Avstrije. V nedeljo se je vršilo na Dunaju zborovanje baje kakih 4000 oseb proti poslovanju Avstrije in proti sporazumnemu

miru na podlagi formule Scheidemann-Erzberger. Zborovanja naj bi se bil udeležil tudi bivši berlinski državni poslanec dr. Förster kot zastopnik nemške domorodne stranke. Radi uradnega obvestila pa mu je bilo prepovedano govoriti na tem zborovanju.

— Madžari, Slovaki in Čehi. »Narodni Listy« pišejo: Na Ogrskem se bojuje narodnosti proti dvema metodama madžariziranja. Stara šola se še drži metode Veselija in Grünvalda, namreč da bi se Slovaki in Romuni kulturno in gospodarsko s pomočjo madžarskih šol in uradov pacificirali. Nova šola priznava sicer veliki pomen madžarskih šol in uradov v tem oziru, zametava pa nasilno metodo Grünwaldovo kot nemoralno in nedemokratsko. Jedni kakor drugi so se priučili svojih teorij na Nemškem in Angleškem in obdunjujejo Angleže, da so mogli Irsko in Skotsko pridobiti za angleški jezik. Ravno v tem hočejo Madžari posneti vzgled Angležev in pridobiti Slovake in Romune za madžarski jezik. Kajti Ogrsko madžarizirati in napraviti enojezično nacionalno madžarsko državo, to je ideal vseh Madžarov brez razlike strank. Zadnje čase obeta minister Appony Romunom tudi intenzivnejšo madžarsko kolonizacijo na njihovem ozemlju. Med Slovaki se ne dela prav čisto nič za povzdigo gospodarskega življenja, marveč Madžari celo ovirajo Slovake, ko si hočejo tozadevno sam pomagati. Popolnoma se zanemarijo talne melioracije in istotako rečne regulacije na slovaški zemlji. Največ se se kultivira gozdarstvo. Kmetijstvo se izvaja največ ekstenzivno, da bi Slovaki ne pošiljali svojih otrok na češke gospodarske šole, ker ni takih slovaških. Pa tudi madžarskih je le malo. Moderna madžarizacijska šola se boji Irskih posledic za Slovake in radi tega stremi Jaszi za tem, da bi se s Slovaki postopalo popolnoma demokratično. On svari prav energično pred izstradalno agrarno politiko.

— Proces proti upornikom pri Ringhofferju. Dne 29. oktobra se je končal v Pragi pred domobranskim divizijskim sodiščem proces proti 36 delavcem tovarne za vagon Ringhoffer v Smichovu. Obtožba se je glasila na upor ter so bili delavci z malo izjemami obsojeni v ječo 4 do 18 mesecev. Povod obtožbe je bil ta: Ringhofferova tovarna je stala od začetka vojne pod vojaškim nadzorstvom in delavci so bili po vojnodajstvenem zakonu zavezani delati v tej tovarni. Tako je šlo dve leti. Dne 30. maja t. l. pa je izbruhnila v tovarni stavka zaradi slabe prehrane delavcev. Prišlo je do pogajanj in čez dva dni so se delavci vrnili na delo. Že 6. junija pa je prišel od vojnega ministrstva ukaz, da je delavce v kolikor so v črnovojniški starosti, vpoklicati v črnovojniško službo. Vendar pa jih je puštili na dosedanjem mestu. Dne 8. junija se je ta ukaz izvršil, delavci so bili zapriženi na vojni zakon in so bili sedaj vojaki. Obtožba izrečno naglašja, da se je to zgodilo z namenom, da bi imela tovarna delavce trdnješe v rokah, ker bi se smatrala vsaka stavka kot upor. Dne 2. avgusta pa je izbruhnila v tovarni zopet stavka. Povsod so bile kakor meseca junija slabe aprovizacijske razmere. Kljub temu, da je vojaški vodja tovarne ukazal delavcem, da naj se vrnejo na delo, delavci tega niso storili in iz tega se je potem razvil ves proces. V tem procesu je šlo predvsem za to, da se ugotovi, ali je bila militarizacija delavcev pravilna in dopustna ali ne. Ne glede na delstvo, da zakon o vojnih datjavah nikakor ne smatra onih, ki stoji pod tem zakonom kot vojake, pa je že delo samo, katero so delavci izvrševali, dokaz, da obtožba ni slonela na popolnoma brezhilni podlagi. V Ringhofferovi tovarni namreč niso izdelovali samo vagonov, ki so se pozneje rabili v vojaške svrhe, marveč tudi salonske voze, voze prvega in drugega razreda, vagona za državne in privatne železnice, celo za cestno železnico, popravljali so privatne avtomobile, delali pri baronu Ringhofferju in razvnetju centrale tedne in tedne privatna dela, delali luksurijsni čoln za Veltavo, izdelovali celo žimnice za prokurista in sobno opravo za tovarniško kuharico itd. V pričo delstvu, da so delali ti vojaški delavci privatna dela, je pač drzno tožiti te črnovojneke pred divizijskim sodiščem.

— Poljski ministrski predsednik. Glasom varšavskih poročil je dobil poljski regentski svet od nemških okupacijskih oblasti uradno obvestilo, da ne pritrjujejo kandidaturi grofa Tarnowskega za mesto poljskega ministrskega predsednika.

— Za zmago demokracije. Preko Švice poročajo iz Novega Jorka, da je eksekutivni komite Karnigileve ustanove za mednarodni mir sklenil delovati na to, da se doseže trajen mednarodni mir, ki naj obstoja v tem, da se vojna proti cesarsko nemški vladi nadaljuje do končne zmage demokracije.

— Novo špansko ministrstvo. Novi španski kabinet se je sestavljal takole: Predsedstvo in zunanje: Garcia Prieto; notranje: Bahamendo, finance: Venic; vojna: De la Cierva, mornarica: Gimeno, nauk: Rodes, javna dela: Alcala Zamora, jus: Fernandez Frido.

Poostreni knuz proti Slovanom?

g. Dunaj, 2. novembra.

»Slovenski Narod« zadnjega oktobra je priobčil vest iz Dunaja, da bi bil imenovan polkovnik min. dr. Ivana Viteza Zolgerja vesed govora dr. Korosca, kakor to nekateri trdijo. Poročati morem, da je bil vte zadnje kratke izjave dr. Korosca na vladne kroge res velik, ali da vesed tega nihče ne misli na kako krizo v ožnjem smislu. Narobe, misli se na čim skorajšo izpolnitel ministerstva v tem smislu, da bi bili zastopani v njem tudi čehi, morebiti celo Romuni.

Kar se tiče ministra viteza Zolgerja, morem sporočiti, da danes tega novega ministerstva še nihče voč resno ne šteje v koncepcijo Jugoslovanom, pač pa se presoja povsem stvarno v tem smislu, da je bilo tako novo ministerstvo zelo potrebno in da za to mesto ne bi bili našli sposobnejše moči, kakoršna je slučajno naš slovenski rojak, ki se je izkazal v povsem podobnem delokrogu kot oddelni predstavnik v ministrskem predsedstvu. — Tudi to se že primerno uvažuje, da Jugoslovanski klub in na njim vse naš narod in sprejel imenovanja tega ministra za kako koncepcijo ali za znak posebne naklonjenosti; isto tako, da bi ne bilo nikakega razburjenja, ako bi se moral dr. Zolger umakniti komu drugemu. Tako hladnokrvna presoja položaja v našem ljudstvu naravnost imponuje. — Med tem novi minister ureja svoje uradne prostore nasproti operi in bo imel kmalu vse v redu. — Imenovan je tudi že eden slovenski uradnik (g. Andrej Jug iz Solikana), ki je pridelen tjejak iz trgovskega ministerstva.

V »Slov. Nar.« 30. oktobra pa čitam, kaj je rekel neki slovenski politični dopisnik zagrebških »Novine« o morebitnih novih preganjanjih, aretacijah in internacijah ...

O tej morebitnosti morem pač sporočiti, da bi bila to srčna želja vsenemcev in tiste baže krščanskih socialcev, katerih glasilo je »Reichspost«. Oboji že davno kriče po poltelji in vislicah. Celo ob nevolji, da se je vlada odločila za sklicanje delegacij, niso mogli zatajiti svoje denuncijantske npravi ter, so udrihali po čelih in Jugoslovanih, naposled so zahtevali tajno zborovanje delegacij.

Podobne grožnje smo čuli že večkrat in smo jim že docela navajeni. Od začetka vojne l. 1914. je bil pokonci ves vsenemski aparat proti čehom in Jugoslovanom. Menili so, da je prišel čas, ko nas za vselej potlačijo. Kaj vse so gozili, kakošne narče so delali proti našemu narodnemu obstanku. Moralni uspeh je na naši strani! Naše ljudstvo je po ogromni večini zavestno in zaupno gleda v bodočnost. Vsenemci se že repenčijo, toda vse svet gleda z zaničevanjem na njihovo divljanje. Potek vojne je prinesel seboj nove pojme o bodočih razmerah v tej državi. Nemški razni vojaški in drugi takozvani merodajni krogi so sicer počasi in težavno privajajo na modernizacijo nazore o dolžnostih in pravicah državljanov, o načinu vladanja itd., toda privajajo pa se vendar! Res je tudi, da je položaj na bojnem polju nekaj barometer za presojo o notranjem položaju in o razmerju med narodi, toda trajnih oblik to ne more doseči, kajti tok časa hiti naprej svojim gotovim mejam nasrti, ki jih ne premenjajo več niti zmage niti porazi.

Tudi posredna ofenziva proti Italiji je dala povod novim nadam velikomemškemu šovinizmu: zopet nosijo glave pokonci, kakor da so oni sami zagovorniki, in zopet delajo narče, kako zagospodujejo nad čehi in Jugoslovani, — v kar naj bi seveda delale preludij nove persekucije, v silice, polne ječe in internacije.

Nove nade si delajo tudi vsled dejstva, ki sta ga v sredo hotela sporočiti tudi Slovincem »Slov. Narod« in »Edinost«, pa je na istem mestu le velika bela pega. Niti naslova niso pustili. Včerajšnji »Narodni Listy« so bili bolj srečni in so mogli med drugim sporočiti vsaj tole:

»Bliža se obletnica manifesta obeh cesarjev, da je včeraj smo na kratko sporočili, da se ima izvršiti 5. novembra nova uredba poljskega vprašanja, novi cesarski patent hoče v sporazumljenju z nemško vlado slavnostno proglasiti rešitev poljskega vprašanja v tej obliki, da bo Poljsko kraljestvo združeno z Galicijo v samostalen državni tvor pod dinastijo habsburško-lotrinsko ...

Kaj bi to pomenilo, ako se res izvrši, ni treba obširneje razpravljati. Izločitev Galicije je že davna vsenemška želja in je naperjena naravnost proti čehom in Slovincem. Ako bi šlo vse po želji vsenemcev, bi seveda nastopila doba najhujših bojov in zatiranja ...

Toda svetovni tok gre dalje svojo pot neoziraje se na zmage ali poraze in konec mora biti in bo tak, da potoki krvi niso tekli za vsenemške apetite in za vsenemške požrešnosti. — Napačno bi bilo misliti, da bodo merodajni krogi mogli trobiti v vsenemski rog, če bi imeli tudi dobro voljo za take eksperimente. Zato moremo tudi s popolno ravnodušnostjo poslušati nove grožnje o nemški peti, ki bi rada tlačila našo svobodo in germanizovala našo lepo domovino. Prestali smo hudih časov in oboroženi smo dovolj na vse nove poskuse vsenemških kulturosovcov. Ni strahu, kvišku srca! To priporočajo rojak, ki je sam poskušal miloto kazenat, grožnjo vislice in sladkosti dolgotrajnega internovanja! Vse mine, kakor je minilo to, — a zapomnimo si dobro, kaj vse se je godilo z nami! Rajni beneški Slovinci, pesnik — diletant, je zapel pred 80 leti:

Naj pride še sila peklenska,
Ne uniči slovenski zarodi!
Kar je nekdo podal v italijanščini tako:
Si scattenti la violenza infernale,
Non anienterà il germe sloveno!
In v tej veri: glavo in srce pokonci!

Vesti iz primorskih dežel.

Cerkvica v Idriji na Bači. Iz poročila v »Pester Lloyd«. Cerkvica v Idriji na Bači je najzaložnejša, pa obenem najpretrajnejša kulisa na odru vojnega trpljenja. Malo slovensko svetišče je izpraznjeno v bolnišnico. Stolicе so nesli ven, odstranili spovednico, oltar, prižnico in bolnišnica je bila gotova. Tla so obložili s smrečjem in iz cerkve v par minutah napravljena mala bolnišnica je bila pripravljena za obrat. Neposredno za fronto, kjer se morejo izvršiti samo najnujnejše operacije, katerih ni mogoče odlašati, je ta bolnišnica ravno

prav. Poleg oltarja v zakristiji se nahaja »operacijska dvorana« in ravnokar izvršuje neki nemški zdravnik operacijo na nekem italijanskem ranjencu. Nemški sanitetni vojak je razlagal: Na desno leže težko ranjeni, katere je mogoče samo z avtomobilom prav počasi odpravljati, na levo leže lažje ranjeni. Mi jih tukaj operiramo ali samo obvežemo. Kaki vojak si so to? Italijani, Nemci, ali Ogrji? Kar hočete. Tukaj ni nikake razlike. Nekemu vojaku merijo mrzlico. Moj Bog! vzdihuje po ogrsko. Ustreljen je v trebuh, pravi nemški sanitetni vojak. Ali bo okrevaj? Gotovo! Pod oltarjem sedi italijanski častnik. On z oltarjem ali oltar z njim, jaz ne vem, kako bi rekel, podajata nepozabno sliko. Tipično rimski obraz z žgočimi črnimi očmi in gostimi temnimi lasmi. Odložil je šlem in zavzel ali namenoma ali slučajno teatralično pozo. Prestreljeno ima ramo. Šrapnel mu je razdrobil desno roko. Celo pelerinu, katero je vrgel čez levo ramo liki Rimljanu na forumu, je polna krvi. Nemo sedi tu in zre pred seboj. On je sottotenente v nekem strelskem polku. Ko se mu približam, slišim, kako natihooma stoče. Najbrže trpi velike bolečine. Dvigne se, odpre žalostno oči in globoko vzdihne, ko ga dva vojaka odpeljeta v zakristijo v operacijski prostor. »O mamma mia!« zastoče ...

Iz romunskega vjetništva so se oglašili: korporal Alojzij Žerjal iz Gabrovice št. 39 pri Komnu; pešec Leopold Furlan iz Rihemberga št. 325 in pešec Fran Čebon iz Rihemberga št. 241. Prosijo svojce, da bi jim poslali denarja. Naslov: Korporal Alojzij Žerjal, Gara Rediv Tabora Sipota Comp. 60 Nr. 9244, Romania.

Županstvo Renče sporoča svojim občanom, da se preseli te dni spet v Renče in da pripravi vse potrebno za zopetni povratek Renčanov na domača tla. Naša oblastva, c. kr. okrajno glavarstvo, kakor tudi deželni odbor, so sporazumno ukrenila vse potrebno za čimprejšnjo zopetno vrnitev prebivalstva na Goriško. Med drugim so potrebno ukrenila za dobavo semenke pšenice in ječmena, katerega se bode še to jesen sejalo, živine za oranje, plugov in drugega gospodarskega orodja, lesa za popravilo stanovanj, naročila živil za aprovizacijo itd. Kako da se bo izvršil povratek, o tem ni treba, da posamezniki povprašujejo županstvo in s tem si delajo nepotrebnih stroškov. Županstvo bo samo potem časopisno sporočilo občinstvu, kdaj naj se vrne, kajti predvsem je treba imeti navodil od oblastev itd. Vojna ob vrnitvi bo brezplačna za osebe, kakor tudi za tisto mrvico opravil in živil, katerih imate. Vsi naenkrat tudi ne bode prišli v domačo občino, treba bo prej s prvimi, ki pridejo, urediti za silo stanovanja drugim. Predvsem si morate misliti, da so skoro vse hiše nerabne, kar pa nič ne dē; nesebično drugi za drugim pa se bo dalo vse urediti. Geslo naj bo: Eden za vse, vsi za enega. Do tega časa, dokler ne bo pošta v Renčah urejena, naj se pisma na županstvo naslovljajo na pošto v Ajdovščino. — Stepančič, župan.

Razpis natečaja. Deželni odbor razpisuje dve denarni podpori po 240 K letnih, ki se podelita iz dohodkov založnega za obnemoglo delavce, ustanovljenege od bivšega deželnega glavarja eks-celence grofa Franca Coroninija v spomin potoke prejasne nadvojvodinje Marije Valerieje. Za podpora se morejo potegniti delavci in delavke, ki so pristojni v kako obdobju pokonežne grofovine Goriško - Gradišanske ter so postali trajno nesposobni za delo; v prvi vrsti pa se bodo uoštevati reveži izmed njih, ki so svoje moči posvečali podjetjem velike ali male obrti ali pa kmetijski podjetjem. Prošnje naj se pošljejo deželnemu odboru (Dunaj VIII., Schlesingerplatz 2/III.) do 30. novembra 1917 in priloži naj se jim: 1. spričevalo župniškega urada dolžnega kralja, kjer prosilec stanuje; spričevalo bodi potrjeno ali, če treba, izpolnjeno po županstvu pristojne občine; v spričevalu naj se vestno navede starost, stan družine, prošničeva vzdrževalna sredstva, kakor tudi, kako se je bavil z obrtjo in kakšno je njegovo pravno obnašanje; 2. zdravniško spričevalo, potrjuječe prošničovo bolehnost ali nabilenost, ki je vsled nje nesposoben za delo. Če se izve, da je v naslovih, ki so bili pri podetivni podnoro merodajni, kaj neresničnega, ali pa če neha podpiranje revščina, se podnora takoj ustavi. — Od goriškega deželnega odbora, deželnega glavarja namestnik Dr. A. Gregorčič.

Kje se nahaja sedaj Andrej Peric iz Bilj pri Gorici, vračunše Josip Sustić, K. k. Lagerspital, Aht. IV., Baracke 114, Feldbach, Steiermark.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje kranjskega deželnega predsednika. Kranjski deželni predsednik Henrik grof Attems je odlikovan za vojni križem za civilne zasluge prvega razreda.

— Vojno odlikovanje. Rezervni poročnik A. bos. h. p. Albin Lajovic iz Litije je odlikovan z vojaškim zaslužnim križem 3. razreda za vojno dekoracijo in meči.

— Podpisovanje VII. avstrijskega vojnega posojila se je pričelo. Dolžnost vsakogar, vsake javne korporacije, kakor tudi vsakega posameznika je, podpisati primeren znesek vojnega posojila ter tako prispevati h kar najstojnejšemu uspehu podpisovanja tega vojnega posojila. — Sedmo vojno posojilo nudi podpisovateljem vse ugodnosti kot prejšnja vojna posojila, poleg tega

pa še marsikatero nove, tako predvsem posebne olajšave glede zastave novih vojnih papirjev pri Avstro-Ogrski banki. Tudi rentabiliteta novega vojnega posojila je še ugodnejša kot pri prejšnjih vojnih posojilih in je uprav sijajna! Ista znaš pri amortizacijskem državnem posojilu glede na čas izrebanja 6-07% do 7-50%, pri državnozakladnih listih pa 6-41%. — Da se podpisovanje vojnega posojila udeležijo lahko tudi taki krogi, ki nimajo ravno v roki razpoložljive gotovine, se podpisovateljem dovoljuje pod posebno ugodnimi pogoji lombardna in hipotekarna posojila, javnim korporacijam pa komunalna posojila, o čemer daje rade volje vsa natančnejša pojasnila oficijelno subskripcijsko mesto Kranjska deželna banka v Ljubljani.

— Vojnopolne dopisnice. V vojnem in civilnem poštnem prometu se javljajo ponekod v večjih zbirališčih težkote, nastale iz navedbe, da so pripuščene sedaj od fronte samo ruderčaste, na fronto pa samo sive vojnopolne dopisnice. Za to naredbo pa ne vedo vojaki, tudi ne civilno prebivalstvo, dočim velja že delj časa, saj je oblast in v vseh častnikih objavila. To pa ne spremeni na dejstvu, da se civilni in vojnopolni prometni uradi te nove naredbe tako točno drže, da vržejo vse v koš, če ni dopisnica predpisane barve in nima naslova odpošilatelja. Vojaki, ki morajo nenadoma na fronto ali pa v zaledje, ne dobe takoj predpisanih dopisnic, hočejo pa vendarle med potom svoje obvestiti s kakim poročilom, da še žive. A če nimajo prave barve in pozabijo pripripiati svoj naslov, romajo karte v najbližnji koš, ker je s tem najmanj dela in je po predpisu. Lahko si mislimo, da je med temi veliko nenemških, katerim je še bolj gladka ta pot. In ubogi svoji čakajo zastoj na ljube pozdrave, a saj je to postranska stvar, da ostane šimel pri svojih navadah!

— Iz ruskega vjetništva. Iz Verzhuturje v guberniji Perm sta se oglasila Tomo Burgstaler in Vlado Simončič, ki obhajata že tretjeletno svojega vjetništva. Vjeta sta bila dne 28. julija 1914. Kot zanimivo novico pišeta, da sta govorila z dr. Režekom. Ki je nastavljen nekje kot kočijaž, dočim hodijo analizebi po ruskih vojnih taboriščih opravljeni kot največji gentlmani.

— Koncert Klare Musil, slavne operne pevke, bo v četrtek, dne 8. novembra ob 7/9. zvečer v deželnem gledališču. Na klavirju prof. Karel Severin. Spored: Opera pevka Klara Musil: 1. N. Isouard: Arila iz opere Loterijska srečka. 2. W. A. Mozart: Svarilo. F. Schubert: Pesem ribiča. R. Schumann: Noč v mesečini. — Profesor Karel Severin: 3. Beethoven: Rondo v c-dur. Brams: Intermezzo v es - dur. — Opera pevka Klara Musil: 4. J. Strauss: Pomladni glas. 5. G. Mahler: Kdo si je izmislil pesnico? 6. H. Pfitzner: Gretel. 6. G. Meyerbeer: Ples senc. iz opere »Dinorah«. Predprodaja vstopnic pri blagajni deželnega gledališča danes in jutri od 3. popoldne dalje.

— Občno vzgoleslovje z dušestovnim uvodom. Sestavljen Viktor Bežek. V Ljubljani 1916. Založba »Slovenske Šolske Matice«. Odobreno z odlokom ministrstva za bogoslovje in nauk z dne 9. oktobra 1917, št. 31.836. Pričakovati smemo pač, da se bo odštel v Ljubljani vzgoleslovje podučevalo v slovenskih.

— Odgovorno uredništvo izdajateljstva »Naprejek« je prevzel Josip Petecan. — Srečni obrtni red. C. kr. vladna tiskarna v Belgradu pripravila novo izdajo »Das Gewererecht und einschlägige Partien aus dem Handelsrechte in den in Österreich. — ungar. Militärverwaltung stehenden Gebieten Serbiens«. Ta popularno pisana pomozna knjiga se je izkazala kot jako dober in celo nepotrebitiv pripomoček za trdnice, ki so stopile ali nameravajo stopiti s Srbijo v trgovske zveze. Vseled živahnega povpraševanja po knjigi, je treba nove izdaje. Naročbe se zbiraajo po subskripcijskem potu, da se more ugotoviti število listov in pokriti cela potrebščina s to izdajo, ker bo ob pomanjkanju papirja in radi drugih težkih neozelisi ponatis težko mogoče. Naročbe sprejema tudi Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Naročbi je priložiti naročilno v znesku 5 kron za en izvod.

— Ubohi kadilci. Finančno ministstvo je pozvalo tobačne zaloge, da naj zbiraajo bukovo listje, katero bodo potem prodajali za tobak. Samo v dunajskem gozdu hočejo nabrati 1000 vagonov listja.

Kdo vč, kje se nahaja mol mož Jožef Plesnik? Glasom poročila njegovega tovariša Janeza Kolencu od črnovoj. pešpolka št. 27. 8. stotnija. 4. vod, je bil dne 9. avgusta 1917 na romunskem bojišču v bitki težko ranjen. Dolej na se nisem prešla od nikoder katerega obvestila. — Če je komu kaj znanega, prosim, naj obvesti Magdaleno Plesnik v Solčavi, Štajersko.

Maribor. Nemško nestroptnost je nanovo in prav vzgledno dokumentiral nemški odvetnik in občinski svetovalec dr. Oskar Orosel. V seji občinskega sveta dne 31. oktobra je stavil predlog, da naj se mestna občina z vsjo energijo upre praksi vojnopreskrobovalnega urada, ki med drugim pošilja tudi nemške (se pravi: slovenske) lepake, katerih vsebina je doberdelnega namena. V bodoče ima sprejemati mestna občina samo nemške lepake, druge pa mora vračati. Predlog je bil seveda enoglasno sprejet. Za nas Slovence mesta in okolice pa sledi iz tega lepa morala: storiti isto, kar zahtevajo naši nemški sosedje — odklanjati drugo, kot slovensko berilo. Če jim slovenski pozivi doberdelnega namena tako bodejo v oči, da jih ne trpe, potem tudi hočejo s tem reči, da ne marajo slovenskega denarja za splošno doberdelnost. Gospodu dr. Oroslu, katerega slovenski oče je bil dolgoletni predsednik naše »Slovenske štitalnice«, moramo hiti za ta prijazni opomin s krolom samo hupniti. V Mariboru je za vsakega, ki nide, tudi na naši občinski mestni cesti in ulice, na prvi pogled in no

Na dolo javni žalba na nra posojilo mora imeti popoln uspeh.

preteku kratkih minut jasno, da je govorenje o »nemškem mestu« samo debela, lažljiva bajka in nič drugega, kajti nemško se pogovarja danes samo par sto ljudi ob oboja spola, vsi tisoči ostalega prebivalstva mesta in okolice in vojaštvo pa govori izključno samo slovensko. Značilno je, in to si prav dobro zapomnimo, da so se doslej vsi begunci, tako iz Galicije, kakor tudi Italijani z juga, vedno najprej pričuli slovensko in ne morda nemško, to pa čisto naravno, ker, kdor hoče pri nas v slovensko. Značilno je, da v prvi vrsti slovensko. Značilno je, da se hoče postaviti na čelo onim, ki se zbiraajo okrog »Marburger Zeitung« sam župan dr. Schmiederer. Sedaj, po preteku treh vojnih let pričelajo ustanavljati fond, iz katerega naj dobivajo podpore po vojni najrevnejši, torej široke mase proletarijata. Namen je pač ta, zbrati, ali bolje ohraniti pred grozljivim odpadom, če kolikor mogoče ljudi. Ali se bo manever posrečil, bomo videli. Čudno je vsekakor, da se ti gospodje spomnijo bednega ljudstva šele sedaj. Gotovo računajo s tem, da ga bodo še rabili, morda kot »Stimmvieh«, če pride do event. državnozbornih volitev. Gotovo je tudi, da bodo ti - le reveži potem takoj zopet pozabjeni, kakor hitro ne bodo več potrebni njihovih glasov. Pa ne samo za državnozborni mandat jih je strah, bole se tudi za občinski svet, kajti v njem ima bodoča nova stranka že številne pripadnike. Enkrat se je letos že majal dr. Schmiedererju županski stol. Takrat se je posrečilo njegovim ožjim prijateljem, obdržati ga na površju. K njemu odšile odposlance so krstili takrat »Verlegenheitsdeputation«. Nič posebno čudnega ne bo, če doživimo še kakšen »Verlegenheitsausschuss«. — Med onimi leta 1914, ki so bili po preiskovalnih zaporih, sta tudi dva gospoda učitelja. Od ogromne množice osumljenih, sta bila ona edina obsojena. Proti njima so pričale samo štajerskijske priče. Značilno je, da se jim je šlo v zlo med drugim tudi gojenje slovenskih narodnih pesem. Druge obdolžitve so bile še bolj jalove. Sodišča so takrat kar vprek obsojala in sicer na dolgomešneje ječe. Oba moža — eden živi sedaj v Mariboru, — sta kazni prestala. Prišla je še amnestija, a od takrat je že davno. Oba imeta že preko 30 službenih let, a danes ne vlečeta niti plače, niti jih ne nastavijo kje drugje in pri deželnem šolskem svetu se skrivajo vselej samo za prazne obljube. V treh letih ima vsak njih samo na plači do 10.800 kron škode, če pa se računamo razne draginske doklade — oboja sta bila nadučitelja — potem moremo računati, da sta oškodovana vsak za 13.000 kron, ne glede na veliko dušno in telesno trpljenje, ki jima jih ne more povrniti noben denar. Tu bi se bilo treba čim prej zavzeti, da se storjena velika krivica čim prej popravi. Razmere časa so vedno neznosnejše in beda, nezaznana, je čim dalje večja! — Sukanca primanjkuje po vsem mestu. Pravijo, da bodo izginile vse zaloge še pred sredino tega meseca. Najbrže vedo tudi že naši trgovci, da je zadnji čas, da sukanec izbirne, dokler ne bo podrožen dal še več dobička, kot doslej. — Za strd je postavil naš mestni preskrobovalni urad najvišje cene in bi se smela po njih strd prodajati po kakovosti po 6 do 16 kron kilogram. Tega se seveda nikdo ne drži, ker se prodaja že več kot mesec sem strd srednje vrste po 17 K kilogram, pri nas, po Srednjem in Gornjem Štajerskem pa celo po 25 in po 35 kron kilogram. — Vlomi in tatvine so zopet na dnevnem in nočnem redu. Kradajo živila in denar. Domnevalo, da gre za organizirano družbo tatov. Do 30. oktobra so v lomili neznani vlomilci opoldne in to osem korakov od velike stražnice mestne policije na Tegethoffovi cesti, v pisarno spedijskega podjetnika Reintnerja in odnesli več sto kron gotovine. Policijska stražnica in spedijsko podjetje sta v eni hiši.

— Črni dilamanje, po slavnem romanu ogrskega pisatelja Maurusa Jokaia, se predvaja danes do petka v Kino Idealu. Predstave trajajo ob teh dneh po dve uri se vrše ob 3. 5. 7. in 9. zvečer.

— Kino Ideal. Izgubljena je bila večeraj opoldne na Karloviški cesti pompadura z majhno vsoto denarja. Odda naj se v baraki pri Karlovskega mostu.

Izgubljena je bila na večer Vseh svetnikov svikasta satenasta bluza v trnovskem predmetju. Odda naj se proti dobri nagradi na Emonski cesti 25.

Večerni ponk o knjigovodstvu, korespondenci, trgovskem računstvu itd. pri Francu Gärtnertju se vrši na Rimski cesti št. 18 v I. nadstropju.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

— Vera cesarja Viljema. Podpredsednik protestantskega vrhovnega sveta višji dvorni propovednik Dryander je poslal povodom reformacijskega dneva nemškemu cesarju brzojavko, v kateri mu izroka kot vrhovnemu škofu pruske deželne cerkve spoštovanje. Cesar je odgovoril na brzojavko tako: Vera je po Lutheru drzno zaupanje v božjo milost. To zaupanje in Lutherova zmogovitost vera, da ima Bog še velike namene z nemškim ljudstvom, sta se v starih stoletjih izkazali ter nali mene in neštete druge skozi velike odločitve te vojne. Naj bi naše slavje pripomoglo do tega, da naš narod v tej veri postrvovalno edin in močen vstaja do končne zmage. — Viljem r.

— Človekoljubna občina. »Reichenberger Zeitung« pripoveduje: Pred nekaj dnevi je morala beška družina Lorenz zopet prenočevati na cesti. Drugo jutro so eno deklico te družine spravili v neko hišo, kjer je umrla; drugo deklico z materjo vred so spravili v bolnišnico, kjer je deklica umrla, mati pa kaže znake duševne bolezni. Ta uboga družina iz občine s ponomnim imenom »Freiheit« je bila preganjan in se je morala vsled tega klatiti okoli v nadlego drugim ljudem. Občina »Freiheit« je vrgla to družino v nesrečo in smrt, namesto da bi bila primerno preskrobela za njeno nastanjenje in prehrano.

Meblovana sobas posebnim dohodkom, se takoj odda.
Vse, pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3552**16 letni deček**Zelo vstopiti kot mosenec, začetnik v kakšno
obr, najraje za mehanika ali mesarja. 3773
Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.**STROJEPISKO**Veste slovenske in nemške stenografije
sprejme odvetnik dr. Florijan Kukovec
v Slovenski Disting. Nastop 15. decembra
even. 1. januarja. Plača po dogovoru.**Prodajalka**Zelo nudiše v trgovini ali pomoč pri
gospodinjstvu. Nastopi takoj. 3775
Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.**Hotelski sluga**

go sprejme v hotel Slon v Ljubljani

Hiša na prodaj.Proda se hiša z več stenovanji in vrhom
v Rožni dolini pri Ljubljani. Poizve se
pri Jožefi Humer, nadomestna bolnišnica
na Viču. 3784**Več tesarjev**in mizarjev
proti dobremu plačilu sprejme ANTON
STERNER, Ljubljana, Jeranova ulica 11.**20 kron nagrade**kder mi ohrani MEBOVANO SOBO v
št. Jakobskem okraju. 3764
Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda«**- Blagajna -**(Wertheim) se kupi. Ponudbe na:
Poštali predal št. 41, Ljubljana.300 kg premoga enoma, ki mi v bližini
mestnega trga preskrbi**meblovano SOBO**

s separatnim vhodom. 3765

Ponudbe na upravnistvo »Sloven. Naroda«.

V mestnem logu ljubljanskem prodam

dve veliki zemljiški parceli

hrastove voje, treske za kurjavo.

Vpraša se: Goljevšček, Kolodvorska
ulica št. 34, I. nadstropje, Ljubljana.

Proda se

- lepa oprava -za spalnico v skoraj nov pisalni
stol »Remington«. Poizve se: Rožna
ulica 41, II. nadstropje, deano.

Sprejemem takoj

- odgojiteljico -k dvema dečlicama, ANETA
ELSBACHER, Laški trg.

Kupim dobro posušeno, sušino in zdravo

olupke od hrušek in jabolk
po 2 K, predelane (katere se zamorejo
tudi v slabem vremenu na podih i. t. d.
sušiti) po 60 v kg. Cene ponudbe
z navedbo množine in vzorca, se prosim na
trdnjo Fran. Koc, Ljubljana, Sodna ul. 7.**IIŠA**v prometni ulici Ljubljane ali hiša
z vrhom na periferiji se kupi.
Ponudbe pod »Periferija/3772« do
10. t. m. na upravn. »Slov. Naroda«.

Trgovci

KOCKE za juho!zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron,
najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K.
Najboljše kocke za kmeti-juho, 1200 kock 40 K.
Pošilja proti povzetju ali predplačilu u. trdnja
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg št. 13. 3786

Dobre britve in
APARATI ZA STRIŽENJE LAS.
I. a britve iz srebrnega jekla
K 3, 4, 5; varnostni britviški
aparati posiljeni K 3, 5;
znamka »Perfekt« z 6 kili, K
K 12, 15, 20; Dvorne rez-
servne kline tucat K 4-30, 5, 6.
Prima aparat za striženje las
9, 11, 12 K. Premena dovolje-
na ali denar vazi. Pošilja po
povzetju ali predplačilu
c. in kr. dvorni založnik,
Jan Konrad izvozna trdnja,
Most št. 1667, (Brnx) Češko.
Glavni katalog vsakomur gratis
in franko.

Josip Jugpleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim
da delam samo s pristnim firnežem.

Solidna in točna postrožba.

IZBIRA ROKAVIC IN RAGNOVRSTNIH
PARFEMOV

O. BRÄCKO
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12.

Velika
izbira rokavic in ragnovrstnih
parfemov

O. BRÄCKO
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12.

BUKOV GOZDza izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem
ne daleč od železniške postaje. — Vzame se tudi večja njiva v našem v okolici
Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 131. 3505**Večerni pouk**na c. kr. trg. akademiji izprisan učitelj trg.
predmetov, učitelj gremijske trgovske šole.
Rimska cesta št. 18, I. nadstropje.**Srbečico, hraste, izpuščaje**odpravi kar najhitreje »Dr. Fiescha ružavo mazilo«.
Mali lonček K 1-60, veliki K 3—, družinska porcija
K 9—. Z dodatkom, kako se uporablja, se naroči pri**Dr. E. Fieschs Kronen-Apotheke, Raab (Győr), Ogrsko.**

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca

Zdravnik želodcaje posebnost želodčnega likerja
iz zdravilnih rastlin, kateri iz-
borno vpliva proti slabostim v
želodcu ter radi tega v nobeni
družini ne bi smel manjkati.**Modni salon**
Stuhly-MaschkeŽidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.Priporoča največjo izbiro
finih velour-klobukov s
kosmatim robom iz prvo-
vrstnih tovarov »Novega Jičina«,
kakor iz baržuna, filca in kožo-
vine, ter čepic za dame in deklice.Popravila točno in vestno!
Velika izbira žalnih klobukov.
Cene razmeroma zelo nizke!

C. kr. priv. avstr. zavarovalna družba »DU AV« na Dunaju

I. Wipplingerstrasse 36/38

sprejema pod ugodnimi pogoji

vojno - posojilna zavarovanjaza slučaj smrti in doživlja z 12 letno dobo na 5 1/2%, do 40 letno anort-
zacijsko VII. avstrijsko vojno posojilo.**Brez zdravniške preiskave od K 500— do K 5000—**Polno jamstvo po enoletni zavarovalni dobi. V slučaju smrti v prvem zavarov-
alnem letu se vplačana premija povrne, sicer so**vojna in poklicna nevarnost, dvoletni, samomer, zrakoplovstvo in**
prostost potovanja vstopa v zavarovanje brez doplačila.Proti enkratni posebni premiji v znesku K 20— za vsake K 1000— polno
zavarovanje od pričetka.**Brez enkratnega večjega doplačila.****Brez pristojbin za polico. Brez kolektivne za premijska plačila.**

Višje obrestovanje vojnega posojila se polno vračunava zavarovanju.

Za ženske nižji premijski stavki kakor za moške.

Le dvanajstletna zavarovalna doba nudi v kljub nekoliko višjim premijam ugod-
nost, da dobe zavarovanci vojno posojilo že po 12 letih v lastno razpolaganje
in s tem polne 5 1/2% obresti. Pri primeri z drugimi premijskimi ponudbami
upoštevajte skupne stroške na premijah in obrestih cele zavarovalne dobe in
prejšnjo pravico do razpolaganja z vojnim posojilom in njega obrestmi.

Pojasnila in prošpekte dobite pri

generalnem zastopu za Kranjsko in Goriško
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3.

Posredovalci se sprejemajo!

Posredovalci se sprejemajo!

Podaljšaj svoje življenje!Mogoče je podaljšati si življenje, preprečiti bolezni, bolnike
ozdraviti, slabotne pokrepčati, nestanovitne trdne in nesrečne
vesele storiti.**Kaj tiči za vsako boleznijo?**Oslabenje živčnih moči, potrtost duha, izguba dragih prijateljev
in sorodnikov, razočaranje, strah pred boleznijo, nepravilno
življenje in drugi vzroki.**Veselo srce**je najboljši zdravnik. Je neka pot, ki te privede do radosti in te poži-
vi z novimi upi, in ta pot je opisana v knjigi, ki jo pošljem vsakomur,
kder piše ponj**popolnoma zastoni.**

2173

V tej knjižici je pojasnjeno, kako zamore vsakdo v kratkem času, ne da
bi bil oviran pri poklicu, moč živčevja in mišičevja nadomestiti, utrujenost,
potrtost, raztresenost, oslabelost spomina, nevoljo do dela in druge znake
bolezni pa odpraviti. Zahtevajte ta spis, ki vam bo prinesel vesele ure.

Naslov: Ernst Orseck, Berlin S. W., Markgrafenstrasse 63, Abt. 456.

Všem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo prežalostno vest, da je
Bog Vsegamogočni poklical našega ljubega moža, dobrega očeta, brata, deda in
tasta, gospoda**Valentina Lapajneta**

trgovca in posestnika v Idriji

dne 4. novembra 1917 ob 4. uri popoldne, previdenega s svetotajstvi za umirajoče
v boljši življenje.Truplo predragoga pokojnika se prenese v torek, dne 6. novembra t. l. ob
4. uri popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče, kjer se po blagoslovljenju
položijo k večnemu počitku.

Šv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Barbare v Idriji.

V IDRIJI, dne 4. novembra 1917.

Fani Lapajne soproga. Pavla Tajkal, Davorinka Bajželj, Mirko, Cveto,
Ljubica, Zdravka, Vojka otroci. Ivan Bajželj, Ivo Tajkal ota. Ivica, Zdravko,
Davorinka vnuki.

3781

PONUDBE o
opremnih predmetih za uniformiranje.Streiffleurjev
Militärblatt
na razpolago.Prodaja
na dobo in drobno.V svojem zavodu
nudimo po ugodnih
cenah:Palčice, kožne ulanke,
Breches, salonske hlače,
dežne plašče, pelerine,
sweater, perilo, noga-
vice, rokavice, ovojne
gamaše, usnjene pa-
sove, čepice, distinkcije,
portepese, znake, sablje,
bajonete, zvezde, gum-
be, sukna in vse po-
trebne pritikline.Splošni zavod za uniformiranje
pri BACK & FEHL

:: RUDOLF BODENMULLER ::

Ljubljana, Stari trg št. 3.